

Sektör temsilcileri ne düşünüyor?

Kürk ısınma aracı mı?

Hikmet Çivici (Harmanlı Deri Pazarlama Müdürü):

"Geçen yıl, ağırlık Rusya pazarı olmak üzere 20 milyon dolarlık deri konfeksiyon ürünleri ihracatı gerçekleştirdik. Deri ve kürk ürünleri üretim ve tasarımında ilk başta akla İtalya geliyor. Ancak biz, son dönemde İtalya ile rekabet eder hale geldik. Özellikle tasarımlarda kürkün yeri ve önemi çok arttı. Rus müşteriye 1994 yılında ne satarsanız alıyordu. Şimdi ise böyle değil. Artık modayı takip ediyorlar. Kürkü bir ısınma aracı olarak değil, bir moda aracı olarak görüyorlar. Kısacası ne aradıklarını biliyorlar. Sektör de artık bu talebe göre yanıt veriyor."

ABD'ye kolay satış

Baybars Önen (Teodem Deri Genel Müdürü):

"Üretimimizin yüzde 90'ını kürk ürünleri oluşturuyor. Tuzla'daki tabakhanemizde de sadece kürk üretiyoruz. Napa ve diğer süet ürünleri yurtdışından alıyoruz. Teodem olarak Rusya, Avrupa, ABD ve Uzakdoğu'ya ihracat yapıyoruz. ABD'ye deri ürünleri ihracatında bir kota uygulaması olmadığı için bu ülkeye rahatça kürk ürünlerini ihraç edebiliyoruz. Kürk, işlenmesi açısından zor bir ürün. Ancak yeni kimyasallar ve teknolojiler, bu ürünü rahatça işlenir bir ürün yaptı. Kürkte şu aralar kaban ve ceket türü ürünler daha çok satılıyor. Ruslar kabani, Avrupalılar ise ceketini tercih ediyor."

racatından yüzde 70 pay aldığı tahmin ediliyor.

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (İHKİB) rakamlarına göre Türk deri sektörü, 2002 yılı ihracat performansına bakıldığında

Çin'den talep var

Nuri Yerlikaya (Renk Deri Sanayi Yönetim Kurulu Başkanı)

"Kürkün tüm dünyada haline gelmesi, sektör çok olumlu bir gelişme olarak, deri konfeksiyon ürünlerinde ağırlığın da verilmesi, tasarım ve üretim açısından da yaratıcı ortaya çıkmasına neden firma olarak, napa üretimine ağırlık verdiğimiz dönemde Çin'den yoğun talep alıyoruz. Türkiye kürkte moda konusunda İtalya İspanya'nın önüne diyebiliriz. Paris ve birçok deri moda firması deri ürünlerinin aradığını bunu ispat ediyor."

Zarafet ön planda

İpek Tohumcu (Moda Tasarımcısı)

"Kürkün birkaç tarafı var. Ruslar arasında deri ve kürk, giyilmesi gereken bir üründü, ancak şimdi bunun zarafetini istiyorlar. Ruslar, artık dünyanın çeşitli yerlerindeki fuarları gezerek modayı takip ediyor. Deri ve kürk, diğer sektörlerden önce yurtdışına açıldı. Tasarımda artık İtalya önde gitmiyor. Bunu rahat bir şekilde söyleyebilirim. Türkiye de artık tasarımda taklit üretim yerine özgün ve moda ürünlere yönelmiş durumda. Tasarım, markalaşmada deri sektöründe en önemli unsurdur. Kürk de bir kumaş gibi artık kendi trendini yaratma yolunda emin adımlarla ilerliyor. Bu yıl özellikle kürk ve kürklü ürünlerde renkli ve hafif tasarımlar moda."

vul ticaretiyle ihraç edilen 1 milyar 250 milyon dolarlık deri giysi tutarı da eklendiğinde toplam deri giysi ihracatının 1 milyar 758 milyon doları aştığı görülüyor. Bu verilerin ışığında Türkiye'nin deri giysi ihracatında lider konumunda olduğunu söylemek mümkün. 2002 yılında 1 milyar 250 milyon dolar olduğu, 2001 yılında 1 milyar 250 milyon doları aşarak 1 milyar 758 milyon doları aşarak rekor kırdı. Sektörün bu başarıya ulaşmasında deri giysi ihracatının 1 milyar 250 milyon doları aşarak rekor kırdı. Sektörün bu başarıya ulaşmasında deri giysi ihracatının 1 milyar 250 milyon doları aşarak rekor kırdı.

el yapısı
yonculara
erine gö
adet ba
0 milyon
kürklü deri
çerkeleştiren
n yüzde
erken yüz
de 10'u da iç piyasaya
veriliyor.

2002 yılında 1 milyar 934 milyon dolar tutarında kürk ve kürklü deri giysi üretimi gerçekleştiren sektör bunun yüzde 10'u olan 176 milyon dolar tutarındaki ürünü iç piyasada sattı. Sektör, bu ürünlerin hammaddesinin yüzde 75'ini ithal ediyor, kalan yüzde 25'lik kısmı ise iç piyasadan temin ediyor. İthalat ağırlıklı olarak İngiltere, Yeni Zelanda, İspanya ve ABD'den.

Türkiye'nin kürk ve kürklü deri konfeksiyon ürünleri ihracatında Rusya başı çekiyor. Bu ülkeyi sırasıyla Beyaz Rusya, Doğu Avrupa ve AB ülkeleri izliyor. Bu pazarlara ek olarak son iki yılda ABD ve Japonya da ihracat yapılan ülkeler sıralamasında yer almaya başladı.

Okhan Şentürk

osenturk@dbr.com.tr